

}

Kristófy Dániel
szakdolgozat

2 0 1 6

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM
Festőművész tanszék

SZAKDOLGOZAT

Budapest
2016

Készítette: Kristófy Dániel
Témavezető: Kósa János

Csend volt. A világ létezett, nem pedig vált valamivé.

A szanaszét heverő tárgyak néma párbeszéde is ugyanazokat a frázisokat futotta le újra és újra, ráadásul mára már kimerülni látszott. A rozsdá, a lassú égés a rendelkezésére álló idő kötetlenségével végezte napi rutinját, s haladt ráérősen, de biztosan az anyag feletti győzelem felé. A csarnok, melyet teljesen betöltött a benne porrá váló matéria létért folytatott hiábavaló küzdelmének némasága maga is mintha a semmiből került volna elő, és éppen azon dolgozott, hogy vissza is térjen ugyanoda. Jó úton járt efelé:

Nem maradt már túl sok minden olyan állapotban e hatalmas térben, ami felismerhetően köthető lett volna hajdani funkciójához. Alkatrészek, valaha komplex mechanizmusok semmitmondóvá vált darabjai heverték szerteszét, és szolgáltak kapaszkodóul az egyre burjánzó növényzetnek. A csarnok bejáratának ajtószárnait bár még tartotta egy-egy fáradt zsanér, maga az ajtó igazából már rég nem a belső teret óvta a külvilágtól, sokkal inkább a saját túlélése kötötte le. A szél, mely élt az így felkínált lehetőséggel, szabadon bújt be s járta be a tér minden apró szegletét, felkavarva a mindent borító szürke port, elégedetten, hogy immáron nem állja útját semmi ember alkotta építmény. Az ajtó mellett induló lépcsőből, mely valaha egy felsőbb szint felé vezetett, már csupán az alsó pár foka állt. Magából az emeletből sem maradt semmi, legfeljebb pár kiálló betonvas alapján lehetett sejteni, hol kezdődött és hol ért véget hajdanán.

Az épület külső falain, melyek a beltérhez képest meglepően jó állapotban voltak, üvegablakok futottak fel egészen a tetőig, amin bár éktelenkedett pár lyuk, és az így keletkezett beázások alatt a földön foltokban már vastagon nőtt a moha, mégis maguk az ablakok javarészt épek voltak. Csak pár tört ki közülük, de azok talán már eleve üvegtábla nélkül kerültek a helyükre: mint ha egy rutinos sebész precíz mozdulatokkal vágta volna fel őket, az épület testén steril bejáratokat nyitva a belső tér felé.

A terem közepén álló, rozsdamarta háromlábú ruhafogason egy anyacsavarra csomózott szövetdarab himbálózott az így szabadon bejutó késő őszi szellő ritmusára. Babonából hozta magával, bár alapvetően nem hitt a természetfelettiben. Azok az idők már elmúltak, amikor a természet a hirtelen megváltozott, új törvényeit még vasököllet hirdette, és a régi szabályaihoz szokott lakói csakis a paranormális felől közelítve tudták magyarázni a megváltozott környezetüket. Már csupán bizonytalan történetekben maradt

fenn annak a kornak az emléke, amikor a világ új rendet teremtett, és először ütött lyukat a koherens fizika szövetén - létrehozva az első, akkor még értelmetlenné tűnő területet, ahol szabadon játszhatott saját törvényeivel.

De mi végett jött létre az új rend, s követelt magának területet? Egyesek az emberiség büntetésének gondolták, valamilyen felsőbb hatalom ítéletének. Mások úgy vélték, az ilyesféle változások mindig is részei voltak a természetnek, csupán az ember megjelenésével a környezet, mint leszorított rugó akadályoztatva lett a fejlődésben. De nem lehetett a végtelenségig elfojtani, így hirtelen elpattant, és egyszerre próbálta behozni az évmilliók alatt felhalmozott lemaradását.

Akármi is okozta a változásokat, az okok nem számítottak: előbb fogódzót kellett találni a következményeken. A területet, ahol először találkoztak a természet új játékszabályaival, elnevezték zónának - talán leginkább ösztönös védekezésből: aminek neve van, annak határai is. Racionalizálható, és egyértelműen kijelenthető, hogy meddig tart az így létrehozott fogalom, és mi nem az már. Így - gondolták talán - az ember már nem csak ágense lesz az előtte kibontakozni látszó új történelemnek, hanem ismét a kezében tarthatja az irányítást. De a legvalószínűbb, hogy egyszerűen csak féltek, és nevet akartak adni a félelmeknek.

Annak rendje és módja szerint azonnal körülkerítették az akkor még jelentéktelen méretű, pár négyzetkilométernyi területet; és bár a körülötte a nap huszonnégy órájában járőröző katonák feladata hivatalosan az volt, hogy megakadályozzák a kíváncsiskodók bejutását - titkon legalább annyira figyeltek a kordonon belülre, nehogy véletlenül valami ki akarjon jönni onnan. Arra eleinte senki sem gondolt, hogy az egész területben pont az volt a legaggasztóbb, hogy semmi sem akart kijönni belőle, mintha eredetileg nem is lakták volna soha - bár épületek álltak a zónában, senkinek sem sikerült felidézni, milyen város állt ott hajdanán, de még csak egy lakóját sem tudta megnevezni, akit onnan ismert volna.

Ez főleg akkor kezdett igazán nyomasztóvá válni, amikor kiderült, hogy az alapterülete egyre nő. Bár senki sem emlékezett rá, hogy a kordonokat áthelyezték volna, mégis a frissen érkező váltás napról napra nagyobb régió körül őrködött.

De azóta, hogy létrejött a zóna, már sok generációnyi idő telt el. Úgy lát-

szott, békét kötött az ember és a természet - a szabályok konszolidálódtak, s az új rend kegyesebbnek bizonyult az első félelmeknél. Habár úgy tűnt, a zóna már mindent magáévá tett, koránt sem volt annyira veszélyes hely, mint hajdanán. Nem emlékeztetett a korábbi világra, de már nem is volt, ki hasonlítgassa őket egymáshoz.

A tűz monoton ropogását megtörte a textilen függő csavaranya halk, fémes koppanása, amint a szél elálltával a fogasnak ütődött. Mintha ő is e régi korok emlékét akarná felidézni, amikor még csak ezekkel az istenverte csavarokkal mert akár csak rövid távon is közlekedni bárki, aki elég bátor volt egyáltalán ahhoz, hogy útnak induljon. Nem is próbálkoztak vele sokan, de akik igen, azok mind feltétel nélkül rábízták az életüket erre primitív tárgye együttesre. Az elhajított csavar irányt adott, testet a térnek, melybe hullott. Egy biztonságos, ismert göcként repült a valóság egy olyan szegmensébe, ahol semmi sem volt feltétlenül az, aminek látszott. Megszelídítette maga körül a zabolázatlan para-természet pár négyzetméterét, biztos talajt nyújtott - már amit az adott körülmények között biztosnak lehetett nevezni. Tompa puffanással jelezte, hogy a föld, melybe becsapódott, immár a világ egy szilárd pontja lett, a hosszú fehér szövet pedig jól láthatóan hullott a hang után, hogy fennakadva az elburjánzott aljnövényzeten fehér zászlóként lebegve hirdesse a következő pár méter vereségét az utazóval szemben. Persze szó sem volt itt vereségről, csak aki nagy nehezen - leggyakrabban szükségből, amikor otthonában fogyni kezdett az élelem vagy a tüzelő - rávette magát, hogy útnak induljon, az megnyugvást találhatott az olyan gondolatokban, melyekben az ember még mindig a tápláléklánc csúcsa, a természet fogathajtója volt, és nem lestek rá az ész számára felfoghatatlan csapdák mindenütt. De ha az utazó talpa alatt meghajló fűszálak még nem is vereségből törtek meg, a gondolat maga nélkülözhetetlen volt ahhoz, hogy a lassú araszolást ép elmével kibírja az ember. Persze első sorban nem az elme épsége miatt kellett aggódni...

Az ilyen veszélyekre vállalkozó fiatalokat idősebb, rutinosabb társaik a környezetük felé soha nem lankadó figyelemre és tiszteletre tanították a rövidtávú életben maradás első leckéjeként. Már újszülöttként is azt a levegőt lélegezték be, ahol ha valami szokatlan, ahol bizonytalanul viselkedik a föld, ahonnan oda nem illő hangokat hoz a szél (vagy oda nem illő, hogy egyáltalán

nem hoz semmit), oda nem szabadott lépni. Voltak utak, amik előző nap még biztonságosak voltak, másnapra járhatatlanok lettek. Generációk nőttek fel, mire ösztönössé fejlesztették az erre való érzékenységet, és élték le egész életüket állandó figyelemben. Bár e képességük megmaradt, a veszélyek viszont már úgy tűnt, rég nem léteztek. Tény, hogy a régi világ megszokott kényelmei már nem tartoztak az új által kínált kegyek közé - leginkább az elektromos áram teljes infrastruktúrájának hiánya hagyott nyomot az életmódjukon -, de már attól sem kellett tartani, hogy a következő lépésnél a fizika egy mindaddig ismeretlen, nyers és vad variánsába ütközik az ember. Neo-primitív béke volt, de legalább béke volt.

Nemrég érkezett meg a csarnokba, de máris sokkal otthonosabbnak érezte annál, ahonnan elindult. Egy olajos hordóban abból a kevés hulladékból amit talált tüzet rakott - bár fényre még órákig nem volt szüksége, de a melegre nagyon is: meglepően hűvös volt az őszi délutánhoz képest. De még a hosszú és fárasztó út, az egyre fogyóban lévő élelme és a szokatlan hideg ellenére is elégedetten vacogott a tűz mellett. Tudta, hogy elérte a célját, nem kellett tovább futnia.

Pedig előtte egyenesen menekült. Mitől is? Maga sem tudta volna pontosan megfogalmazni - az élete nem volt korábban sem közvetlenül veszélyben - mégis az űzött vad elszántságával igyekezett elhagyni a „Várost”. Egyszerűen csak a várost: nem volt értelme külön nevet adni neki, és az erre való igény talán már fel sem merült senkiben. A lakói már generációk óta megszokták, hogy ők maguk alkotják az egyetlen települést, ami elérhető. Nem a korábbi értelemben vett fizikai távolság lett volna a probléma (bár működőképes járműveik már nem maradtak), hanem a természet űzött velük különös tréfát: bárki is próbálta meg elhagyni az ismert területet, és esküdött meg a számára szent földre és az életére, hogy mindvégig csak északnak ment, nem sokkal azután, hogy az otthon maradottak számára eltűnt a láthatáron, immáron délnek bukkant fel, és jutott vissza ugyan oda. Pár napnyi útnál messzebb senki sem tudott jutni, bármerre indult is el. És mivel eleinte ezek az utak rendkívül kockázatosak voltak, a házakat övező búzatáblákon túl már csak a csavarokat elhajítva, lépésenként lehetett, ha egyáltalán lehetett biztonságos járást találni - és az időről időre megszorodó halálesetek miatt, amikor úgy látszott, a természet ismeretlen

része a szokásosnál is határozottabban védi a felségterületét - felhagytak a kitörési kísérletekkel, beletörődtek, hogy maguk maradtak, és csak tüzelőért merészkedtek a mezőn túli erdősávba, annál tovább sosem. A város mostani lakói közül sokan - akik legfeljebb csak az unokáinak unokái lehettek a régi világ szemtanúinak - talán már abban is kételkedtek, hogy ez valaha másképp lett volna.

Két hónapja történt, hogy először megcsörrent a telefon. A hangja, amire senki sem számított, és eleinte nem is tudott értelmezni, a semmiből született meg. Nem volt olyan a város lakói közül, aki valaha hallott volna hozzá hasonlót, vagy láthatott volna működő példányt: nem csak maga az ilyesmi technika volt akkorra már rég csupán a szájról szájra terjedő, állítólag a régi korokban valóban létező, mesés történetek tárgya, de a távkommunikáció, mint a különböző helyek összekötője sem volt már könnyen értelmezhető. Nem volt már egyszerű elmagyarázni a történeteket továbbvivő fiatalabb generációknak, mi az, hogy „különböző helyek”, mi az a máshol, hisz ők sem tudhatták már egyértelműen.

Maga a készülék egy félreeső, egykor valószínűleg olcsó hotelként üzemelő ház recepcióos pultjáról került elő. Akkurátusan az asztal közepére volt állítva, bíbor posztóval gondosan letakarva a por elől, a belőle induló kábel levezetve az asztal lábán a földre, ami pár kanyar után el is tűnt a falban. Csörgött. Nem túl hangosan, de a hangja furcsamód nem tompult tőle távolodva: mindenhova bejutott, mindenki csendjét egyszerre törte meg a városban. Érthetetlen volt, hogy miért nem fedezte fel senki korábban: a túlélésért folytatott küzdelemben már réges-rég alaposan átvizsgálták az összes épületet, és a legelrejtettebb zugból is összegyűjtöttek minden használható tárgyat - tovább használni, vagy eltüntetni. Ez már önmagában is különössé tette a jelenlétét, de a rajta keresztül folytatott első beszélgetés után egyértelmű volt mindenki számára, hogy az elmúlt évtizedek legfontosabb eseményének tanúi voltak éppen.

Eleinte értetlenül, megbabonázva állták körül a házat, amiből a csörgés hallatszott. Legtöbben a kerítésén kívülről figyelték a születőben lévő történelmet, csak páran merészkedtek a résnyire nyitott bejárati ajtó közelébe, de belesni már egy sem mert közülük. Ő volt, aki megtörte a néma tömeg

mozdulatlanságát. Letámasztotta a külső falhoz a kezében lévő, már erősen foszladozó hátizsákját, átlépte a küszöböt, és lassan, elővigyázatosan odament az asztalon csörgő készülékhez. Óvatosan levette róla bíbor posztót, és meglátta a telefont. Számára ismertek voltak a régi világ technikáiról szóló történetek, így gondolkodás nélkül felemelte a kagylót, és a füléhez helyezte. Beleszólt, majd elhallgatott. Talán élete legmélyebb csendje sugárzott belőle - és mindenki másból is - várva a túloldalra. Így a kagylóból kiszűrődő, halk, recsegő válasz bejárhatta a szobát, kibújhatott az ablakokon, ajtókon, és feloldódhatott az egész város levegőjében és minden lakójában egyszerre. A vonal túlsó végén beszélő hang bárkihez is tartozott, egy másik városból érkezett. Életük egyik, hanem a legfőbb biztos pontja, a külvilág addigi csendje abban a pillanatban örökre megszűnt létezni.

A következő hetekben - bár a napi teendőikkel tartaniuk kellett a megszokott, jól működő rendszert, a túlélés bevált receptjét - gondolataikban a bizonytalanság elvetett magva szárba szökellt. Az élet rendje kívülről változatlanak tűnhetett, mégis alapjaiban ingott meg. Az akkorra már szinte csupán mesei keretek között létező régi világ, a fiatal, területért küzdő zóna történeteinek felelevenítése, a természet törvényeinek megértésére irányuló törekvések mindennapos beszédtemává váltak. Voltak, akik szüntelenül imádkoztak, imáikat a föld, a stabil föld felé címezve. De mivel sem megérteni, sem a változás menetébe beszólni nem voltak képesek, így csak várakozni tudtak. Kémlelték a messzeséget, s fél szemüket mindig a saját talpuk alatti talajon tartották, de eddig még semmi különöset nem láttak maguk körül.

Mert rossz érzékszervükre figyelnek - gondolta. Meg volt róla győződve, hogy felerősödtek körülötte a világ zajai - és szüntelenül hallotta a fejében visszhangozni a telefon csörgését. Nem is maga a csörgés ismétlődött meg, csupán minden hangban otthagya a félreismerhetetlen nyomát. Az avar zörgésébe, a léptek zajába, a szél zúgásába, az emberek hangjába mind beleivódott egy plusz frekvencia, egy természetellenes felhang, melynek forrása továbbra is ott feküdt a porta asztalán. Még a tiszta csendet is megfertőzte. Nem volt olyan pillanat, hogy ne lett volna jelen, még álmában is teret követelt magának. Ez volt az a kínzó, kibíratatlan háttérzaj, mely ellen nem

tudott már mit tenni. Próbált nem figyelni rá, de napról napra egyre kevésbé tudta elviselni, végül már csak egy kiutat látott: menekülni innen. Kitörni az egy-hely börtönéből és maga mögött hagyni a csontjaiban rezgő zajt.

Amikor ezen megfigyeléseit elmesélte a többieknek - a belőlük levont következtetést, és a kiút keresésére vonatkozó vágyát megtartotta magának -, értetlenül álltak előtte. Úgy tűnt, egyedül van a tapasztalataival, így nem erőltette sokáig másokra őket. Maga maradt a háttérzajjal és az előle való menekülés vágyával.

Kis közösség voltak, mindenki ismert mindenkit, és nagyjából azt is tudta, mi a másik aznapi teendője. Bárki is vette volna észre, hogy a város határa felé tart, egészen biztosan rájön, mire készül és megpróbálja megakadályozni benne. Így az éj leple alatt pakolta össze az útra legfontosabbnak ítélt holmikat, és vágott neki az útnak. Megvárta, míg körülötte mindenki álomba szenderül, majd várt még tovább.

Kibújt az ágyából, és ahogy a földre helyezte teljes testsúlyát, már nem is érezte sajátjának iménti fekhelyét. Amilyen halkán csak tudott, kiosont a házból, melyet nem ismert többé. Átvágott az utcán, egyre fokozódó lendülete pedig sorra szakította ki a fejéből a neveket, emlékeket, mindent, ami a városhoz kötötte. Mire a mezőhöz ért, már teljes erejéből szaladt, és hamarosan maga mögött hagyta a legtávolabbi pontot, ameddig előtte valaha is merészkedett.

Elveszítette az időérzékét, pontosabban úgy érezte, mintha ő maga lett volna az idő. Kiszakadt a térből, s ő maga volt a kiszakadt tér is. Amikor futott, a világ felgyorsult körülötte. Ha megállt, hogy levegőhöz jusson, mozdulatlanra dermedt minden. A faleveleket, amiket a szél sodort magával egyszerűen odaszögezték a semmibe. Mintha az ő vállát nyomta volna annak a felelőssége, hogy az egyik pillanat után a másik következzen. Eleinte magabiztosan cipelte ezt a terhet, a lehető legtermészetesebbnek tűnt számára, hogy a dolgok így, s emiatt, miatta történnek. Minden lépésével előrébb vitte a történelmet, mely azonban méterről méterre vált egyre súlyosabbá, míg egyszer csak úgy érezte, hogy nem bír már tovább menni. A föld, melyet eddig a lába úgy taposott, mintha erősebb volna nála, legyőzte őt. Hiába volt ő felül, hiába volt ő, akinek lépte nyomot hagyott a porban, mégis megértette, hogy igazából mindez nem az ő döntése, nem a saját akarata

szerint zajlott. Bárhogy is küzdött ellene, ugyanúgy tette egyik lábát a másik elé, és közben tétlenül nézte végig, ahogy finoman besüpped alatta a talaj. Ő csak szolgálta mindazt, amit taposott, napról napra, lépésről lépésre. Kétségbeesésében vissza akart fordulni, ellenkezni, legalább egy arasznyit hátrálni, bizonyítani magának, hogy mégis ura a helyzetnek.

Nem emlékezett rá, mennyi idő telt el így. Az iránti erőfeszítésében, hogy saját akarata szerint cselekedjen, teljesen elveszítette a kapcsolatát a külvilággal. Valószínűleg nem sikerült jelentős ellenállást kifejtenie, mert ahogy feleszmélt, számára a legapróbb részletekig ismeretlen táj fogadta. A fák, melyek az őt körülölelő rétet szegélyezték, sokkal magasabbak voltak annál, mint amiket a város környékén megismert, a fű zöldje pedig fakóbbnak tűnt. A levegő is sokkal szárazabb, hidegebb volt, és bármerre nézett, mindenben egy vékony réteg szürkés por ült. Bal kezében görcsösen markolta a szövetet, amire a csavart kötözte még a városban. El is feledkezett róla, hogy magával hozta. Csomagoláskor sem tulajdonított neki nagy jelentőséget, csupán a régi, útra kelt emberek történetei jutottak eszébe, szinte véletlenül. Az utolsó pillanatban rakta csak el, inkább tiszteletből, babonából, mint valódi céllal. Nem emlékezett rá, mikor vette elő, és azt sem értette, hogy hogyan nem hagyta el út közben.

Az előtte elterülő rét közepén egy magas, vasszerkezetes, bazilikális csarnok állt. Mivel ez volt a környéken az egyedüli építmény, és látszólag az egyetlen biztonságot nyújtó pont, gondolkodás nélkül elindult felé. Az időérzéke még nem állt teljesen helyre, még mindig érezte a múltjából való kiszakadás paradigmákat felszántó útját. Pont ezért választotta menedékiül a csarnokot: az égbe törő falakban megnyugvást remélt, abban bízott, talán a körülötte magasodó építmény szerkezete elég erős hozzá, hogy határokat szabjon a gondolatainak, és megpróbálhassa ismét racionális keretek közé terelni az érzékeit. Reflexszerűen cselekedett, a túlélési ösztönei átvették a tudatos énje felett az irányítást: akkurátusan felmérte a környezetét, összegyűjtötte mindazt, amit használhatónak vélt belőle, tüzet rakott, ellenőrizte az élelmiszer- és vízkészletét. Mindent rendben talált. Táskáját és a csavaranyát felakasztotta egy rozsdás fogasra, ő maga pedig letelepedett mellé a földre, közel a tűzhöz.

Végre úgy érezte, kitisztult fejével tud gondolkodni. Megkísérelte felidézni az idevezető útját, legalább annyit, hogy mennyi ideig tarthatott, vagy egy apró részletét: órákon át próbálkozott, de reménytelenül. Az emlékfoszlányok, melyeket nagy nehezen össze tudott kaparni az elméje hátsó zugai-ból, semmilyen stabil fogódzót nem tartalmaztak a külvilágra vonatkozólag. Talán minden érzékszervével befelé figyelt egész végig. Ha nem cáfolt volna rá teljesen egyértelműen a környezete, azt mondta volna, útra sem kelt még. Az otthoni emlékeire koncentrált. Sikerült elmenekülnie, ebben biztos volt, de nem tudta, mi elől. A múltja tompán jutott csak el hozzá, mintha egy szűrőn nagy csomókban fennakadt volna a tudata. Csupán a jelent engedte át, de most igazából csak ez számított. Körülnézett.

A kint már megfigyelt szürke por a csarnokban is egyenletes vastagságban ült mindenben, benne sehol egy nyom, mintha senki sem járt volna még itt. Közelebb ment a földön lévő, méretes pocsolyák egyikéhez, és megvizsgálta. A vízfelszín is épp oly poros volt, mint körülötte minden, így inkább hasonlított egy magára hagyott üveglapra, mint folyadékra. Ahogy odahajolt, megcsapta az orrát a pernye és a rozsdás szagának keveréke. Az enyészett húsa. Miközben felállt, észrevette, hogy ugyanaz a por már rajta is elkezdett megjelenni, pedig a levegőben nem látta szállni. Körbejárta a csarnokot, megvizsgálta a távolabbi, kevésbé megvilágított zugait is, ahova korábban nem ment, mivel elég tüzelőhöz jutott a bejárat körül. Semmit nem talált, de a tér akusztikája mintha megváltozott volna. A tűz ropogásának visszhangja valahogy nem volt rendjén. Mintha némileg felerősödve verődne vissza a falakról, mintha lehántott volna onnan egy réteget s azt vinné vissza magával a lángokhoz. Volt benne valami, ami sehogy sem keveredhetett bele. Egyfajta fémes utóíz, a fogcsikorgatás élessége, a koponyán ütött lék tompa reccsenése, valami, ami nem a saját minősége volt. Amikor meghallotta, egyből megértette.

Körbenézett, és már számított rá, mikor meglátta az asztalt. Közvetlenül mellette állt. A közepén, bíbor posztóval gondosan letakarva a por elől, ott állt a telefon. A belőle induló vezeték végigfutott az asztalon, le egészen a földre az egyik lábán, majd pár lépés után eltűnt egy nagyobb pocsolyában. Csörgött. Ösztönös mozdulattal felvette.

A vonal túlsó végéről a saját hangját hallotta, majd a hosszú, elnyújtott csendet, amit már jól ismert. Nem szólt semmit, és tudta, hogy a túloldal is éppoly néma marad. Rá vár. De nem felelt, csupán hosszú, hosszú percekig nézett maga elé, fülén a kagylóval.

Fázni kezdett: túl messze állt a hordótól, amiben épp friss lángok csaptak fel a kupac tetején lévő fadarabokból. Lerakta a régóta süket kagylót, majd közelebb ment a tűzhöz. Az ismét feltámadt a szél besüvített az ajtón és végigjárta a csarnokot. A fogason függő csavar szövete megcsúszott a kampón, és lassan lefejtve magát róla megindult a talaj felé. Súlyos földet érését semmilyen hang nem kísérte. Néma csendben pattant vissza a betonról, és ugyan olyan némán gurult tovább a porban.

Visszhangot vert a háborítatlan, teljesen üres csarnokban a csend.

}

Arkagyij és Borisz Sztrugackij: *Piknik az árokparton* c. regénye és
Andrej Arszenyjevics Tarkovszkij *Sztalker* c. filmje lépte nyomán

Tinnitus | 2015
165 x 150 cm, vegyes technika, vászon

Tinnitus | 2016
165 x 150 cm, vegyes technika, vászon

Tinnitus | 2016
165 x 150 cm, vegyes technika, vászon

Cím nélkül | 2011

30 x 60 cm, vegyes technika, fatábla

Cím nélkül | 2011

30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Munkáimban a csendet próbálom megközelíteni. E megközelítések formai és tartalmi oldala az idők során folyton változott, az az ív, amelyet a célok és módszerek megválasztása, és a képekből levont tanulságok írnak le, meghatározó a diplomamunkám értelmezése szempontjából, így célszerű először egy történeti áttekintést adnom belőlük.

Általánosságban elmondható, hogy az élmény alapú festészetben hiszek, így a legfontosabb tanulságok, melyeket az egyes sorozatok vizsgálata után vontam le, leggyakrabban tartalmi, nem pedig képi következtetések voltak - mindig is égetőbbnek találtam a kép gyökerére vonatkozó kérdéseket, mint a pusztán vizuális mustrát. Sőt, a legfontosabb, formai változást magukkal hozó döntések is mindig a fogalmi oldal felől születtek. A képek hitelessége számomra az élményszerűsége, a szellemi, gondolati jelenlétén múlik, és ennek egy következménye csak maga a festészeti megjelenítés. Így ha az előbbiben kvázi-paradigmatikus váltás történt, az utóbbinak követnie kellett.

A témaválasztásom eleinte leginkább ösztönös volt, legalábbis explicite nem kimondott. Talán kezdő művészként ez rendjén is volt - sőt, közhely valószínűleg -, mindenesetre a korai munkáim utólagos elemzéséből többet tanultam, mint amennyi tudatos döntés az elkészítésük alatt született.

Mindig is vonzottak az elhagyatottá vált, időből kiszakított terek, különösen, ha az esemény, amely az elhagyatottságukat okozta, hirtelen és drasztikus volt. Nagyon sokat árul el az ott élt emberekről, az ilyen helyszíneken folyt eseményekből az, hogy mit és hogyan hagytak hátra maguk után - ezért is különösen gazdag az ilyen olvasat szempontjából, ha egy helyszín hirtelen néptelenedik el. Ezeknek a történeteknek a visszafejtése érdekelt, az emberi időből kitaszított környezet rétegeinek megismerése. A szem előtt levő régészete.

Persze ezen felül maga a látvány is foglalkoztatott, az, hogy a szabadjára engedett elemek miképp bánnak el az ember alkotta környezettel, hogy viselkednek az anyagok és tárgyak, melyek épségükben az emberre voltak utalva - és az ember is e teremtetett környezetre magára.

Az első, tematikusan ide köthető sorozatom egyszerűen az időből kiszakított térrel magával foglalkozott. A képek alapjául szolgáló helyek eleinte főleg ipari katasztrófák maradványai - erőművek, gyárak -, elnéptelenedett városok korábbi szociális gócai - csarnokok, szállodák -, vagy akár egyszerű utcarészletek voltak. Mind olyan környezet, ahol az emberi jelenlétre egyedül a hiánya utalt már csak, s az űr, amit maga után hagyott tele volt kérdésekkel: mi történt itt, ki hagyta el először, és ki utoljára a teret, hogyan zajlott mindez?

Mivel figurák már nem maradtak, a térre, és az abban megjelenő minőségekre koncentráltam. A vizsgálat egyik alapvető eleme az volt, hogy a festészetben felhasznált anyagok - mind a hordozó, mind a rákerült festék - a megfigyelt materiákhoz hasonló behatásokon essenek át. Nem imitálni szerettem volna az ilyen terekben megjelenő formákat és felületeket, hanem létrehozni. Habár az eredeti környezetek anyagjaira kétségkívül a legintenzívebb hatást az idő maga gyakorolta - sokszor több évtizeden át voltak kitéve

Cím nélkül | 2011

100 x 90 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2013

54 x 50 cm, vegyes technika, farost

a természet erőinek -, ennek létrehozására nyilván nem volt mód, de ezt roncsolással, erős fizikai és kémiai behatásokkal próbáltam ellensúlyozni. A visszakapart, felsértett festék, a korábbi rétegek erőszakos felszínre hozása egyfajta régészetként működött, mintha a képsíkot felszántó eszköz betekintést akarna nyerni a látható felület alatt lévő, időben azt megelőző részletekbe.

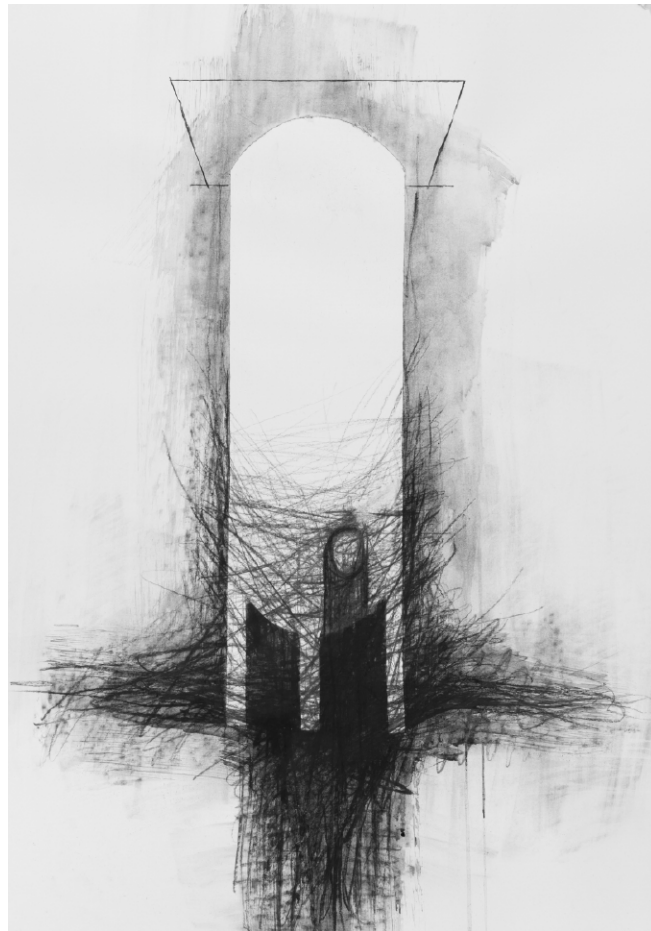
Mivel azonban számomra szinte ismeretlen tereket kutattam, érezhetően nem lettek élményszerűek ezek a képek - pedig maga a műtermi környezet, amiben dolgoztam az ilyen terek semleges, távolságtartó megfigyelőjéhez képest közelebbi, bensőségesebb pozícióba kellett volna helyezzen: egy használaton kívüli gázcseretelep, egy elhagyatott, szinte beomló falú szerelőműhely és egy rég nem lakott ház is műtermem volt. Körbevett az elmúlás atmoszférája, a képeken mégis felületi játékok voltak csak.

A változást az hozta, amikor a legtöbb ideig használt műtermemből ki kellett költözzek, mivel lebontásra került, én pedig végigdokumentáltam, ahogy az addig funkcióval és történetekkel rendelkező tér hogyan omlik le, és válik egyszerű, üres területté. Felgyorsítva láttam a korábbi képeimen keresett elmúlást, de nem az események pusztá külső megfigyelőjeként. Pont az idő ilyen közvetlen megnyilvánulása volt az, ami ráébresztett a korábbi képeknek az egyik fő hibájára: a jelenlét, az élmény hiányára. Ennek a keresése folyton előjön a későbbi munkáimban is, sőt, egyenesen fut ki a diplomamunkáim szerkezetére.

Egyszerűen arról van szó, hogy minél több konkrétum köt a kép témájául szolgáló térhez, minél többet tudok róla, annál közvetlenebb - és emiatt úgy érzem annál hitelesebb is - a végeredmény. Ha például a vizsgálatom tárgya egy elhagyatott (sokszor számomra beazonosíthatatlan) város tornacsarnoka, akkor ahhoz, hogy hitelesen tudjak foglalkozni a térrel és annak ürességével, jobban meg kellene ismernem magát a környezetet: mikor és miért vált elhagyatottá, mi történt ott, hogyan zajlott az a folyamat, aminek a végén a tér ilyen nem-térre vált? Milyen volt előtte? Mi marad ott? Nem elég pusztán a látványra támaszkodni. Ezeknek a korai képeknek a legnagyobb problémája és tanulsága pont ebben áll: a válaszok, a stabil fogódzók hiányában. Hogy tudnám élményalapúvá tenni a képet ezek nélkül az információk nélkül?

Egyértelmű volt - utólag -, hogy a képek formai minőségének megtartása mellett ilyen téren volt leginkább szükség a változtatásra. Két megoldás kínálkozott a problémára, mindkettő további tapasztalatokkal szolgált.

Az első: elhagyni a valóság talaját, s így nem a jelent, hanem a jelenséget magát szemlélni. Kicserélni az idegen tereket sokkal személyesebbekre, ismertebbekre. Az így született képek leginkább azt a kérdéskört járják körül, hogy mi történne, ha a saját tereim, a mindennapi, biztonságot adó pontok (például az otthonom) egyszer csak megszűnnének emberi térként létezni, és visszakerülnék az idő és természet gyámsága alá. Miképp változna meg a rutinszerűen ismert, és megingathatatlanul stabilnak elkönyvelt környezet, miképp válnának a házak pusztá, már önmagukat sem tartó szerkezeté, majd anyaggá, végül már csak azzá sem?

Bhopal | 2014

70 x 50 cm, vegyes technika, papír

Jilin | 2014

70 x 50 cm, vegyes technika, papír

A képek ilyen irányú megközelítése felszabadított a források pontatlansága, és az információhiány görcsei alól. Lehetőségem nyílt a falak közé szorult, egy pillanatba sűrített idő, és az azt kitöltő csend megfigyelésére ezekben a gondolati, teremtet terekben anélkül, hogy abba a hibába estem volna, hogy valóban megtörtént események következményeinek téves interpretációit adom – pusztán azért, mert az időbeli és térbeli távolság miatt nem áll rendelkezésemre megfelelő mennyiségű támpont.

Később ezek a képek formailag, tartalmilag tovább lazultak: a létező, ismert términtákat felszabadítottam, átvette a helyüket a ki nem mondott, de elképzelt múltú környezeteket felsorolató gesztus-építészet – ami rögtön önnön pusztulásába fordult át. A halvaszületett élettér.

A képek tematikájának ezen eltolódása magával hozta a technikai változásokat is: az egyes képekre közvetlenül szánt idő lerövidült, s míg korábban párhuzamosan maximum 2-3 képpel foglalkoztam, ezeknél a munkáknál ez 15-20 képre nőtt. Ezzel együtt lazult a pontos ábrázolás kényszere is, amiből később még tovább tudtam lépni.

A másik megoldás a korábban felvetett problémára a vizsgálati spektrum leszűkítése volt. Mi történik, ha nem próbálom – talán kicsit túlzottan ambiciózusan, és idejekorán – megragadni az eltörölt helyek teljes atmoszféráját, múltját és jelenjét egyszerre, hanem keresek egy gócpontot, egy olyan origót, melyhez a hely története egyenesen köthető, amely oka és következménye egyszerre a tér jelen minőségének?

Festményeim alanyát ekkor az emberi mulasztás okozta tömeges ipari katasztrófák képezték, pontosabban azokra a tárgyakra szűkítve, melyek ezeknek a katasztrófáknak közvetlen előidézői voltak. A bhopáli tartály, melyből a 40 tonna metil-izocianát a városra zúdult, a csernobili 4-es blokk reaktora, mely egy félresikerült kísérlet után lakhatatlanná tette Pripiatyot (is), a Deepwater Horizon olajfúrókútja, mely a történelem egyik legnagyobb természeti károsodással járó balesetében semmisült meg, Fat Man és Little Boy, a Hirosimára és Nagaszakira ledobott két atombomba. Az itt megjelenő, szimbolikus tárgyak már sokkal konkrétabb fogódzót adtak az eseményekhez, képpel és szöveggel is jól dokumentált környezeteket tudtam tanulmányozni általuk.

A képek anyag- és színválasztása is a témához igazodott. Masszív, fizikailag jól ellenálló hordozók helyett papírra kerültek, melyet sokkal jobban megviselt a munkafolyamat – valamint az anyag vastagsága a végzetes események rövid időbeli lefolyásával is korrelált: a hosszú, lassú folyamatok kerültek időtálló és vastag hordozókra, míg a pillanatnyi események a lehető leginkább efemer alapra. A nyomhagyás eszközére is visszahatott a téma maga: első sorban a szemet, mint az ilyen helyzetekhez szinte mindig köthető, leginkább emberi, de halott anyagot választottam.

A kompozíció is megváltozott a korábbi képekhez képest, sokkal nagyobb szerepet kapott a tér és nem-tér, forma és nem-forma aránya, az üresség materializálása – mely kihatott a későbbi, direkt ábrázolás nélküli képekre is. Itt tudatosult bennem először, hogy a képi történetek legfontosabb alappillérei azok a felületek, ahol nem történik semmi.

Cím nélkül | 2014

41 x 31,6 cm, C-print, papír

Cím nélkül | 2014

41 x 28,4 cm, C-print, papír

Az egyetlen, és a sorozatot lezáró motívum, ami nem a katasztrófák oka, hanem következménye volt, az árnyék. Pontosabban nem is az egyszerű árnyék, hanem atom-árnyékok: Hirosima és Nagaszaki bombázásakor a hirtelen fény és kolosszális hőmennyiség által az aszfaltba, betonba és fába exponált negatív formák - tárgyakról, emberekről. Egy olyan lenyomat, mely egyszerre keletkezett az őt leképző forma megszűnésével - ugyanis az árnyékokat vető emberek és éghető tárgyak egyaránt a pillanat törtrésze alatt elszenesedtek, porrá foszlottak.

Az atom-árnyékok kapcsán a vizsgálódásomat kiterjesztettem a festészetten felül a fotóra is: ha már a folyamat, melyben létrejöttek, egyfajta végzetes és erőszakos fotográfia, megpróbáltam, miképp viselkedik egymással ennek a jelrendszernek a térbeli, valós fizikai megfelelője és a síkban leképzett anyag. Az egyik leghíresebb ilyen atom-árnyék egy emberalak és egy létra foltja, így én is általában ezeket használtam - rajtuk keresztül figyelve meg, miképp válik a térbeli test egy folttá a síkon, belesimulva a szén halott felületébe.

Habár mindkét megoldás - a személyes vagy fiktív terek vizsgálata és a teljes tér helyett egy ikonikus pontjának kiválasztása - megfelelőnek bizonyult az először felfedezett problémák orvoslására, a képekkel még mindig bajom volt. Utólag visszanézve őket túlzottan kötődtek az elmúlás primer vizuális eszköztárához, így könnyen lehetett ebből az irányból, némileg felszínesen szemlélni őket. Izgalmas képi nyelv volt, de túltelített közegben. Az ilyenfajta vizualitás könnyen válhat sablonossá, különösen manapság, amikor a rom-romantika, az enyészet formanyelve burjánzik a populáris kultúra széles palettáján: főleg a filmipar talált az ilyen környezetekben egyszerű és hatásos alapot. Anélkül, hogy részletesebb filmesztétikai elemzésbe bocsátkoznék e téren, egyetlen példaként álljon itt Tarkovszkij Sztalkere, ami még véleményem szerint teljesen más hozzáállással, más céllal használta az elmúlás tereit, mint a legtöbb mai, poszt-apokaliptikus nyelvezetű hollywoodi film - bár sok helyen megegyezik a képi eszköztáruk, ez utóbbiak sokszor inkább egyszerű díszletként, ürügyként tekintenek rájuk, ál-megfigyeléseket folytatnak bennük. Az előbbi mélysége inspirált, de az kikerülhetetlenül is utóbbiak közegében váltak értelmezhetővé a képeim. Pedig soha nem a katasztrófa-voyeur, hanem az ilyen terekben meglévő valamilyen megfoghatatlan minőség volt az, ami érdekelt. Viszont mivel a kész képek rögtön kontextualizálódtak, óhatatlanul is efelől az agyonhasznált képi nyelv felől váltak olvashatóvá, ezért úgy éreztem, alapvető változtatásra van szükség.

Tartalmilag talán? Ássam bele magam sokkal mélyebben a katasztrófák szociális vonatkozásaiba? Ahhoz még alaposabb kutatásra lett volna szükség, ehhez viszont nem állt rendelkezésemre megfelelő mennyiségű információ - és lehet, hogy a végeredmény ismét ezen a hiányon bukott volna meg. Leginkább adekvát megoldásnak így a közvetlen ábrázolás felhagyása kínálkozott. Azáltal, hogy megszabadultam attól a formanyelvtől, melyet bár rendkívül gazdagnak tartok, de úgy éreztem, nem megfelelő irányba tereli a képek értelmezését, azáltal kinyílt maga a vizsgálati spektrum is. A terek primer analízise már nem korlátozott le, így a figyelmem alaposabban bejárhatta őket, és felderíthette, voltaképpen mi is fogja össze az eddigi képeimet - mi alapján választottam témát.

Tinnitus | 2014

70 x 70 cm, vegyes technika, farost

Tinnitus | 2015

75 x 52,5 cm, vegyes technika, papír

Az első szembetűnő azonosság ezeken a képeken a csend és nyugalom volt. Akármilyen durva, drámai és sokszor hangos esemény okozta a helyszínnek ilyen mértékű megváltozását - jelen formájukban mintha szándékosan a nyugalmat hirdetnék, mintha törvényszerűen a koncentrált zaj után a csend felé kelljen hogy lendüljön az élet ingája. Az idő keze által megjelölt, kontemplatív terekké váltak. Egyetlen lakójuk a csend maradt, mely kísérője a történelem egymásra rakódó rétegeinek ott is, ahol a történeteket már senki sem írja - sőt, igazán csak akkor lát munkához, amikor az utolsó megfigyelő is távozik.

Ez az az épületekbe beszűrődött minőség, mely a tematikai döntéseimet irányította - amellet, hogy a választott terek egyedi történetei legalább ennyire érdekelték - az igazi, hosszú távú keresés voltaképpen ebben állt. A csendet kerestem, mely drámai végpontja volt a néma terek történeteinek - nem pedig a terek drámáját akartam kihasználni. Emiatt érzem a csorbát ott, ahol csupán az elmúlás vizuális nyelvében fűrödve dül a katasztrófa-turizmus.

Ezért döntöttem úgy, hogy ezt a keresést az eddigi próbálkozásaimhoz képest más képi nyelven kell tennem, máshová szükséges helyeznem a hangsúlyokat. De mi történik, ha a csendet magát teszem meg a képek alapjául? Hogyan tudom egyáltalán közvetlenül vizsgálni? Vagy fogalmilag, általánosságokra koncentrálvá tehetem ezt - de ez nagyon messzire vinne a képek élményalapúságától - vagy pedig percepcionális, individuumhoz kötött jelenséggként megközelítve sokkal személyesebben tekintek rá: melyek azok az élethelyzetek, szituációk, amikor testközelségbe kerülök a csenddel, egyáltalán, létezik-e ilyen helyzet?

Ez utóbbi út tartalmasabb, de privátabb képekhez vezetett. Azáltal, hogy voltaképpen így saját magamat, a rajtam keresztül megfogalmazódó csendet figyeltem meg, egyértelműen közelebb került a festészet az élethez. Úgy gondolom, pont ez is a célja nálam: hogy ne elkülönüljön az engem ért ingerektől, hanem belőlük alakuljon ki, azokra reflektáljon. Ne csak egy ismeretlen közeget vizsgáljon, hanem egy élő darabja legyen.

Festészeti problémaként is rendkívül gazdag terepet nyújtott ez a fajta megközelítés. Mit tud kezdeni a sík kép, egy önmagában néma médium terméke, egy elsősorban vizuális matéria a hanggal, illetve a hang hiányával? Hogyan érdemes bánni az anyaggal, mint felülettel vagy térrel, hogy segítse a tartalmat? Mivel célszerű bővíteni az addig használt eszközkészletem az így levont tapasztalatok alapján? Rá lehet-e vajon bírni, hogy egy ilyen kép túllépjen saját határain, és több üzenetet közvetítsen, mint az anyaga, egyáltalán: meddig érdemes a befogadás folyamatát görcsösen kontroll alatt tartani?

Ez utóbbi kérdés megközelítése egyértelműen más stratégiát kívánt, mint a korábbi munkáim esetében: mivel nem közvetlenül a felületről, egyértelműen dekódolható képekről van szó, ahol a néző ráadásul információhiányban szenved - nem rendelkezik az én csend-élményeimmal -, ezért nyilván szabadabb asszociációs mezőt hagy maga körül egy-egy vászon. Ennek a mezőnek viszont nem a megfejtése, hanem a kisajátítása vezethet el a festményekhez magukhoz: jelenlétet kívánnak, testtel befogadást. Természetesen ebben semmi új nincs, és egyenesen következik a tematikából is - de ennyire direkt módon még nem volt alkalmam a saját élményeim és a néző közti űr megtapasztalására.

Tinnitus | 2015

84 x 64 cm, vegyes technika, farost

Tinnitus | 2015

139 x 82 cm, vegyes technika, farost

Akár azt is mondhatnám, hogy önző festményekről van szó, mivel a készítésüket megelőző tudatállapot, majd az elkészítésük alatti kommunikáció a kép és köztem nem hagyott könnyen, egyértelműen megfejthető nyomokat a felületeken: így az eredeti jelentésük egyetlen autentikus befogadója én maradtam. Persze az autentikus befogadás nem az egyedüli út, sőt, sokkal tágabb, így talán értékesebb asszociációs teret képez a nem-megléte - mégis sokszor hiányzott számomra annak a lehetősége, hogy útjelzőket hagyjak az eredeti intenciókról.

Ezt kompenzálandó, a legfrissebb munkáimnál újra változtatni szerettem volna a szerkezetükön. Amellett, hogy a formanyelvből adódó szabad asszociáció lehetőségét meghagyom, dokumentálni szerettem volna a megszületésük pontos háttérét is. Egy szeletet adni a befogadói oldalnak abból, ami számomra a festészetnek, és a vizsgálati tárgyának, a csendnek a lényege - és ugyanezt magam számára is rögzíteni. De hogyan csatolhatok a vászon mellé konkrét élményt? Hogyan őrizhető meg az eredeti tapasztalat? Váljon a kép konkrétabbá, és önmaga leírásává? Ez túl didaktikus végeredményhez vezetne, főleg szájbarágáshoz az élményalapúság helyett.

Így jutottam arra, hogy nem is a képek szerkezetén, hanem a környezetükön kell változtatnom. Kontextusba helyezni őket, kibővíteni a befogadási felületet - valamint egyszerre teremteni meg a festmények alapjául szolgáló élményt és a képet. Ha már maga az élmény is rögzítve születik meg, az egy lehetséges választ ad a fent vázolt célokra. Ha egyszerre írok és festek ezen írás alapján, közelebb vihet a keresett megoldáshoz.

A novella mellett azért döntöttem, mert a dokumentáció jellegű leírásnál azért jóval gazdagabb: a képekhez hasonlóan önmagában is recepciót kíván meg. Sőt, ellentétben a festmények szimultán befogadásával - ami lényegében egy teljesinformációs tér: egyszerre áll rendelkezésre minden elem benne, mely értelmezhetővé teszi a képet - a novella retrospektív befogadású, ezáltal a sokkal lassabban feldolgozható, mondatról mondatra áll össze, így közelebbi megfelelője a csend-élmény időbeliségének is. Ez az összjátéka a kétféle időbeli minőségnek, valamint az, hogy egymással párhuzamosan készültek - hol a novella hatott a képekre, hol amazok jelentettek egy újabb szálát a novellába - végül egymás kiegészítőivé, nem pedig illusztrációivá tette őket. De nem akartam erőltetni az írás követését, mint kötelező iránymutatást a festmények értelmezésére: a novella el nem olvasásával is elérhető egy saját, kevésbé irányított nézői tapasztalat.

Formai megoldások tekintetében a korábbi munkáimból levont tanulságok alapján próbáltam a tartalomhoz leginkább megfelelő döntéseket hozni. Ebből az egyik legfontosabb a vásznak mérete és körülöttük lévő tér aránya: ahhoz, hogy közvetlenül tudjak egyfajta csend-élményt rögzíteni - ami egy egyéni tapasztalat -, emberi léptékű képekre van szükség. Munka közben velük szemben állva töltsék ki a látómezőt, s tőlük hátrálépve pedig a csendbe vetett figyelem egy pillanatba sűrített darabja kell az állványon maradjon - emberi méretben. Legyenek akkorák, mint a nézőjük. Az ilyen festményt célszerű szintén ember-léptékűként befogadni, szinte testtel, egyenrangú félként. A kiállításra választott tér

Tinnitus | 2015

70 x 50 cm, vegyes technika, farost

Dersu | 2015

70 x 50 cm, vegyes technika, papír

arányai (kicsi, és nem mély terem) is arra próbálják kényszeríteni a nézőt, hogy ne mehessen túl messze tőlük, sőt, szemlélje talán egy kicsit kényelmetlenül közelről őket. Legyen meg az a közvetlenség és intimitás, ami sokkal inkább az alkotófolyamatot magát, mint az általános képbe fogadást jellemezni szokta.

Mivel a novella mellett a festmények már fel lettek szabadítva a konkrét ábrázolás kényszerére alól, így a vizuális nyelvük is ehhez igazodik. Bár a diplomamunkák a dolgozat elején említett képek enteriőrjeihez hasonló közegben testet öltő csennel foglalkoznak, mégis figyelmen kívül hagyják a teret, mint klasszikus festészeti - síkban leképzendő - problémát, ezzel szemben inkább a képi arányokkal, anyaghasználattal és az ezekből eredő asszociációkkal operálnak. A japán képzőművészetben gyakran kulcsszerepet játszó „ma” (間), a forma és nem-forma aránya, az üresen - csennelben - hagyott részletekre épülő felfogás sokkal közelebbi szellemi rokona a képeknek, mint például a vásznat imitatív rendszerként kezelő korai munkáim ábrázolásmódja. A tér szerkesztettsége helyett a nyugvó felületekben felhalmozódó anyag ritmikája adja a támpontokat: szünet-síkok és lélegzetvételek zeneisége, a csennel különböző sűrűségben megnyilvánuló telítettségeinek festészeti összjátéka. Ezt a csennedet pedig törje meg - mélységében is - a forma, szakadjon bele a térbe az anyacsavar és a szövet, szúrja át a szén, s zaklassa fel az említett nyugvó felületeket:

Hiszen ezek a felületek sem a üresek a szó szoros értelmében soha - ahogy a csennel maga sem légüres tér, hanem egy mindig relatív, de ugyanakkor telített közeg. De akkor létezik egyáltalán a vizsgálat tárgya, a tiszta, tökéletes csennel?

Innen is a diplomaképek címe és egyben tanulsága: tinnitus. Fülzúgás, hanginger hiányában fellépő hangérzet. Az abszolút tiszta csennelmény folyamatos, törvényszerű hiánya, külső szemlélő számára nem létező háttérzaj. Mert a csennel önmagában sosem létezik, csak belső projekció egy olyan közegre érvényesítve, melyben valamiféle metafizikai nyugalmat, biztonságot szeretnénk viszontlátni, s ezen keresztül magunkba oltani:

Itt csennel van.

Itt béke van.

Tinnitus | 2015
64 x 82 cm, vegyes technika, farost

Tinnitus | 2014
40 x 40 cm, vegyes technika, farost

Tinnitus | 2014
70 x 70 cm, vegyes technika, farost

Tinnitus | 2014
40 x 40 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2015
70 x 50 cm, vegyes technika, vászon

Cím nélkül | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Dersu | 2015
58 x 50 cm, vegyes technika, papír

Cím nélkül | 2013
40 x 42 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
55 x 100 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2013
40 x 22 cm, vegyes technika, vászon

Cím nélkül | 2013
54 x 40 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2013
40 x 54 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2013
25 x 40 cm, vegyes technika, vászon

Cím nélkül | 2013
40 x 54 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2011
70 x 100 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2011
30 x 31 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
30 x 31 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
30 x 31 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
30 x 300 cm, vegyes technika, farost

Cím nélkül | 2012
31 x 30 cm, vegyes technika, farost

Rémkirály | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Rémkirály | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Rémkirály | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

Rémkirály | 2013
30 x 30 cm, vegyes technika, farost

KRISTÓFY DÁNIEL - ÖNÉLETRAJZ

Születési idő, hely: 1987.05.13. Budapest
Cím: 2083 Solymár, Vasút utca 62.
Telefon: +36-70-3399 319
E-mail: danielkristofy@gmail.com
Web: <http://kyrr.atw.hu>

TANULMÁNYOK

2014 **Crawford College of Art & Design, Cork**
2010 - 2016 **Magyar Képzőművészeti Egyetem**
Festőművész szak (nappali)
Mester: Nagy Gábor, Kósa János
2005 - 2010 **Óbudai Képzőművészeti Szakképző Iskola**
Festőművész szak
Mester: Baksai József, Horváth Dániel
Alkalmazott grafika szak
Mester: Gerhes Gábor, Gábor Imre, Ráczmolnár Sándor
Képgrafika szak
Mester: Sárközi Róbert, Oroszy Anna
1999 - 2005 **Árpád Gimnázium**
2003 - **Békásmegyeri Képzőművész Kör**
Mester: Szentgyörgyi József, Kőfaragó József

NYELVISMERET

2002 Angol középfokú, „C” típusú nyelvvizsga

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

2016 Diplomakiállítás, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
2015 Paolina Brugnatelli Alapítvány, Magyar Képzőművészeti Egyetem
Paolina Brugnatelli Alapítvány, Accademia di Brera, San Carloforo, Milano
Paolina Brugnatelli Alapítvány, Santa Marta, Paderno D'Adda
Hungarian Trade and Cultural Center kiállítása, Ningbo
LuppArt, Művésztelep, Lupp-sziget
5 éves NaN-Art kiállítás, Vármező Galéria, Budapest
2014 pakk_art, Higgs Field Galéria, Budapest
Válogatott kiállítás az MKE hallgatóiból - Város Boltja, Budapest
Év végi szakmai kiállítás - Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
NaN-art Képzőművészeti Mesterkurzus - Miskolc
Művésztelepi kiállítás - Csongrád Galéria
NaN-art kiállítás, Lámpás Galéria, Zsámbék
2013 Művésztelepi kiállítás - Csongrád Galéria
Év végi szakmai kiállítás - Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
NaN-art Képzőművészeti Mesterkurzus - Miskolc

2012	Pantone P2562, Fészek Művészklub, Budapest Malomkörzés - Művészetmalom, Szentendre Attersee Klassik 2012 - Seewalchen am Attersee, Ausztria Év végi szakmai kiállítás - Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest NaN-art Képzőművészeti Mesterkurzus - Miszla Kortárs képzőművészeti kiállítás - Medgyessy Ferenc Általános Iskola Impressziók - Csongrád Galéria, Csongrád
2011	Crossmedia - Budapest, Labor Év végi szakmai kiállítás - Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest Művésztelepi kiállítás - Csongrád Galéria Kortárs képzőművészeti kiállítás - Medgyessy Ferenc Általános Iskola Arcrekonstrukció - Szövetség székház, Budapest
2010	“Szüret” - Újlipótvárosi Klub Galéria, Budapest
2009	Csoportos kiállítás - Békásmegyeri közösségi ház, Budapest
2008	“Hat” Tematikus Kiállítás - Óbudai Képzőművészeti Szakképző Iskola Budapest
2007	Visszatekintő kiállítás a képzőművész kör 20 éves fennállásának alkalmából Békásmegyeri Községi Ház, Budapest “Pólus” tematikus kiállítás - Óbudai Képzőművészeti és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Budapest Év végi kiállítás - Óbudai Képzőművészeti és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Budapest
2006	“Vonat” tematikus kiállítás - Meander Galéria, Budapest Év végi kiállítás - Meander Galéria, Budapest
2005	IV. Lumix digitális fotópályázat - Néprajzi Múzeum, Budapest Év végi kiállítás - Meander Galéria, Budapest
2004	PTMIK - Pilisborosjenő III. Lumix digitális fotópályázat - Néprajzi Múzeum, Budapest
2003	National Geographic - Gösser természetfotó pályázat - vándorkiállítás

